

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a balti-tengeri lazacállományra és az ezen állomány halászatára vonatkozó többéves terv létrehozásáról

(COM(2011) 470 végleges – 2011/0206 COD)

(2012/C 68/09)

Előadó: **Seppo KALLIO**

2011. szeptember 13-án az Európai Parlament úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a balti-tengeri lazacállományra és az ezen állomány halászatára vonatkozó többéves terv létrehozásáról

COM(2011) 470 végleges – 2011/0206 COD.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2011. december 21-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2012. január 18–19-én tartott, 477. plenáris ülésén (a 2012. január 18-i ülésnapon) 169 szavazattal 4 ellenében, 9 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság helyesli és támogatja a lazachalászatra vonatkozó többéves tervben a Balti-tenger összes lazacállományának fenntartható kiaknázásával, valamint a genetikai integritással és sokféleséggel kapcsolatban meghatározott célkitűzéseket. A déli medence gyenge lazacállományai tekintetében azonban a tervben előírt határidők a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem reálisak.

1.2 Az EGSZB megítélése szerint elengedhetetlen, hogy a fogási korlátozások a lazacok teljes életciklusára és valamennyi halászati formára vonatkozzanak. A gyenge lazacállományok helyreállításához a fogási korlátozások mellett a lazacok ívóhelyeinek helyreállítása is fontos. A teljes kifogható mennyiségek (TAC) folyami területekre való alkalmazását az EGSZB nem tartja ésszerűnek, mivel komoly adminisztratív terhekkel jár, és felügyelete jelentős többletköltségeket okozna. Egy adott ország belvizein folytatott halászat szabályozásáról és felügyeletéről elsősorban az adott tagállamnak kell gondoskodnia. Az Európai Bizottság a tagállami jelentések alapján követheti nyomon a nemzeti felügyeleti programok végrehajtását.

1.3 Az EGSZB egyetért azzal, hogy a rendelet hatálya a szolgáltató hajókra is kiterjed. A terv alkalmazási körén kívül maradó szabadidős horgászat azonban így is a teljes lazacfogások jelentős részét képviseli. A szabadidős horgászat szabályozását és felügyeletét is az érintett tagállamnak kell ellátnia, ezek végrehajtását pedig az Európai Bizottságnak benyújtott tagállami jelentések alapján kell nyomon követni.

1.4 A halászat fenntarthatósága érdekében az EGSZB fontosnak tartja, hogy a halászati kvótákat és a fogási korlátozásokat fokozatosan a halászat okozta állománypusztulás tekintetében meghatározott célértékek váltsák fel. A tengeri lazachalászat szabályozásának a jövőben a több lazacállományra vonatkozó TAC helyett a gyenge lazacállományok védelmében

meghatározott fogási időszakokra és halászfelszerelésekre vonatkozó technikai előírásokon kellene alapulnia.

1.5 Az eljárás káros hatásaira vonatkozó meggyőző tudományos bizonyítékok hiányában az EGSZB ellenzi a jóvátételként végzett lazactelepítés betiltását. A kihelyezendő fiatal lazacok minőségét ellenőrizni kell. A telepítés jelentette genetikai kockázat csökkentésére az EGSZB azt javasolja, hogy a kihelyezendő ivadékokat minden évben vadon élő ivarérett lazacok fogásával biztosítsák.

1.6 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elengedhetetlennek tartja a lazachalászat szakszerű és hatékony felügyeletét, és javasolja, hogy a felügyeleti célokra rendelkezésre álló erőforrásokat sürgősen összpontosítsák a lazachalászat felügyeletére. Új állandó felügyeleti kötelezettségek bevezetése helyett azonban az EGSZB szerint először az utóbbi években erőteljesen fejlesztett felügyeleti szabályokat kellene minden tagállamban hatékonyan végrehajtani. A Nemzetközi Tengerkutató Tanács értékelése szerint általános jelenség, hogy a kifogott lazacok helytelenül szerepelnek a fogási jelentésekben. Az EGSZB kéri, hogy alaposabban vizsgálják meg ezt a kérdést.

1.7 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a naprakész, színvonalas lazackutatásoknak nagy jelentősége van a lazachalászatra vonatkozó többéves terv sikeres végrehajtása szempontjából. Csak elegendő megbízható adat birtokában biztosítható egyrészt a lazacállományok megfelelő szintű védelme és helyreállítása, másrészt a lazacállományok fenntartható kiaknázhatósága. A megbízható fogási statisztikák mellett további információkra van szükség a lazacok tengeri állománypusztulását okozó tényezőkről.

1.8 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy a rendeletjavaslatnak foglalkoztatási szempontból kedvezőtlen hatásai vannak a kereskedelmi halászokra, a halfeldolgozásra, a halkereskedelemre, a felszerelések gyártóira, a horgászturizmusra és az akvakultúrávállalkozásokra nézve. Ez a hatás tagállamonként, illetve azokon

belül régióként is eltérő mértékű. Az EGSZB kéri, hogy a rendeletjavaslat értelmében hozott intézkedések végrehajtása során minimalizálják a kedvezőtlen foglalkoztatási hatásokat, valamint hogy a már bekövetkezett hatásokat széles körben vegyék figyelembe mind az uniós strukturális támogatások odaítélésakor, mind pedig a közös halászati politika majdani megújításakor. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a lazacállományok fenntartható növelése és a balti-tengeri halászati ágazatban való foglalkoztatás javítása érdekében szélesebb körben lehetővé kell tenni és hatékonyabbá is kell tenni az uniós strukturális alapok felhasználását.

2. Bevezetés

2.1 A balti-tengeri lazacállományokat korábban nemzeti szintű fogási korlátozásokkal, tanácsi rendeletben lefektetett halászati technikai előírásokkal és évente meghatározott fogási kvótákkal (TAC) szabályozták. 2006-ig a kvótákat a Nemzetközi Balti-tengeri Halászati Bizottság (IBSFC) állapította meg. A lazacra vonatkozó összes intézkedés összehangolása egészen 2010-ig az IBSFC által kidolgozott, lazacra vonatkozó cselekvési terven (*Salmon Action Plan*, SAP) keresztül történt.

2.2 2006 óta az uniós tagállamokra vonatkozó balti-tengeri fogási kvótákat évente tanácsi rendeletben állapítják meg. Az Európai Bizottság a rendeletjavaslat kidolgozásához figyelembe vette a Nemzetközi Tengerkutatási Tanács (ICES) és a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) tanácsait.

2.3 Az EU továbbra is a „viszonylagos stabilitás” elve alapján osztja el a közösen meghatározott kvótákat a tagállamok között. A viszonylagos stabilitás azt jelenti, hogy az egyes tagállamok évről évre állandó arányban részesülnek a kvótából, amely azonban változhat.

2.4 Az Unión kívüli országok közül a Balti-tengeren csak Oroszország folytat halászatot. Oroszország és az EU külön, kétoldalú tárgyalások keretében vitatja meg a balti-tengeri halállományok állapotát és a halászati lehetőségeket. A két fél egyelőre nem folytat a Balti-tengeri Halászati Bizottság tevékenységéhez hasonló formális tárgyalásokat a fogási kvóták elosztásáról.

2.5 A balti-tengeri kereskedelmi lazachalászati kvóta két részre oszlik: a fő medencére és a Botteni-öbölre vonatkozó (ICES 22-31), valamint a Finn-öbölre vonatkozó (ICES 32) kvótára. A kvóta éveken át gyakorlatilag nem korlátozta a lazachalászatot. A balti-tengeri lazacfogásokra megállapított 2010-es kvóta összesen 309 665 egyed volt, a tényleges fogások száma viszont csak 150 092 egyed volt, azaz a kvóta 48,5 %-a. A kvóta kihasználása országonként 2,8 és 84,9 % között mozgott. A kereskedelmi halászokon kívül a szabadidős horgászok is fognak lazacot a tengeren, a folyótorkolatokban és a folyókban. A balti-tengeri térségben fogott összes fogás 20–30 %-át, a tengerparti és folyami fogásoknak pedig közel felét a szabadidős horgászok teszik ki. A szabadidős horgászok lazacfogásai nem számítanak bele a halászati kvótába.

2.6 A lazacállománnyal rendelkező nagy északi folyók állapota az 1990-es évek közepétől fogva jelentősen javult annak

eredményeképpen, hogy Finnország és Svédország országos szinten időbeli korlátozásokat vezetett be a tengerparti halászatra. Az érintett folyók ivadékhozama ettől kezdve lényegesen magasabb szinten maradt, megközelítve a folyók potenciális termékenységi kapacitását és a többéves tervben célul kitűzött legnagyobb fenntartható hozam szintjét. A balti-tengeri lazachalászat nagyrészt ezeknek a jó állapotban lévő, lazacállománnyal rendelkező északi folyóknak a hozamára alapul.

2.7 Az eddigi intézkedések ellenére a Balti-tenger középső és déli részeibe ömlő, lazacállománnyal rendelkező folyók ivadékhozama alacsony maradt. A Balti-tenger fő medencéjében a vegyes lazacállományok halászata észrevehetően csökkent, miután 2008-ban betiltották az eresztőhálóval folytatott halászatot. A sodortatott horogsorokkal végzett halászat terjedése miatt a fő medencében ismét megnőtt a lazacfogások száma.

2.8 A lazacivadék-hozam jelentős növekedése ellenére a halászható lazacállomány méretében nem tapasztalható ennek megfelelő növekedés. Több kutatási adatra van szükség arról, hogy milyen tényezők okozzák a tengeri lazacok pusztulását.

2.9 A 2012-es halászati lehetőségekről szóló szakvéleményében a Nemzetközi Tengerkutatási Tanács úgy ítélte meg, hogy az balti-tengeri sodortatott horogsoros halászat esetében általános, hogy a lazacfogások tévesen tengeri pisztrángként szerepelnek a fogási jelentésben.

2.10 A Nemzetközi Tengerkutatási Tanács aggodalmát fejezte ki a balti-tengeri lazacállományok állapotával és a genetikai sokféleséggel kapcsolatban. A Balti-tengeri Környezetvédelmi Bizottság (HELCOM) szintén felhívta a figyelmet a balti-tengeri lazacállományok állapotára.

2.11 A lazachalászatnak nagy társadalmi-gazdasági jelentősége van a parti halász közösségek szempontjából. A balti-tengeri lazachalászok számára vonatkozó legutóbbi becslés 2007-ből származik, ekkor az Európai Bizottság a kereskedelmi lazachalászok számát összesen mintegy 400-ra becsülte, ebből 340 a partmenti vizeken halászott. Az ICES lazaccal foglalkozó munkacsoportja 2010-ben a nyílt tengeri lazachalászok számát összesen 141-re becsülte, ami a 2007-es értékhez képest szembetűnően magas. A lazachalászat a kereskedelmi halászok mellett legalább ugyanennyi embernek ad munkát a horgászterületén. A Botteni-öbölre vonatkozó becslések szerint a kereskedelmi halászatnak és a hobbihorgászatnak foglalkoztatási szempontból azonos súlya van. A lazachalászat közvetetten is sokakat foglalkoztat a halfeldolgozó iparban, a halkereskedelemben és a halászfelszerelés-gyártásban. Helyi szinten a lazachalászat és a lazacállományok fenntartását célzó ivadéktenyésztés is jelentős foglalkoztatási forrás.

3. Az Európai Bizottság javaslata

3.1 2011. augusztus 12-én az Európai Bizottság javaslatot terjesztett elő a balti-tengeri lazacállományra és az ezen állomány halászatára vonatkozó többéves terv létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (COM (2011) 470 végleges).

3.2 A balti-tengeri lazacállományokra vonatkozó gazdálkodási terv a balti-tengeren és a balti-tengerbe ömlő folyókon folytatott kereskedelmi célú halászatra vonatkozna, illetve ezen kívül azokra a vállalkozásokra is, amelyek a Balti-tengeren szabadidős horgászattal kapcsolatos szolgáltatások nyújtása keretében többek között horgásztúrákat szerveznek. A javaslat bizonyos feltételek teljesülése mellett lehetőséget ad a folyami halászat uniós jogi aktusokkal történő szabályozására, továbbá a lazackihelyezésekre is kiterjed.

3.3 A javaslat célja egyrészt a balti-tengeri lazacállomány fenntartható kiaknázása a legnagyobb fenntartható hozam elvének megfelelően, másrészt a balti-tengeri lazacállomány genetikai integritásának és genetikai sokféleségének védelme.

3.4 A balti lazacállományokra vonatkozóan folyónként célszintet állapít meg, amely a vadon élő lazacállománnyal rendelkező különböző folyók becsült potenciális kétéveslazac-termelési kapacitásának 75 %-a. Az adott folyó állapotától függően a célszintet a rendelet hatálybalépésétől számított 5–10 éven belül kellene teljesíteni.

3.5 A vadon élő lazacállományok tekintetében kötelező érvényű, folyóspecifikus TAC-szinteket javasol, ezek megállapítása a tagállamok feladata volna. A tagállamoknak tudományos adatok alapján folyóspecifikusan meg kellene határozniuk a halászat okozta legnagyobb megengedhető állománypusztulást és az ennek megfelelő TAC-szintet.

3.6 Az Európai Bizottság háromévente értékelné a tagállamok által meghozott fenti intézkedéseket és azt, hogy azok valóban szolgálják-e a célkitűzések elérését. Amennyiben egy tagállam nem teszi közzé az adatokat, vagy az általa hozott intézkedések nem felelnek meg a céloknak, az Európai Bizottság módosíthatja a vadon élő lazacállománnyal rendelkező folyókra vonatkozóan a tagállam által megállapított halászat okozta állománypusztulási és/vagy TAC-szintet, illetve a szóban forgó folyókon megtilthatja a lazachalászatot.

3.7 A tengeri halászat okozta állománypusztulás tekintetében az összes balti-tengeri lazacállományra egységes, 0,1-es aránynak megfelelő szintet javasolnak. A 0,1-es halászat okozta állománypusztulási arány azt jelentené, hogy évente a halászható lazacok mintegy 10 %-át szabadna kifogni. A TAC-szintet minden évben úgy kell megállapítani, hogy az ne haladja meg a halászat okozta maximális állománypusztulás 0,1-es arányának megfelelő szintet. Ha a körülmények oly mértékben megváltoznak, hogy az veszélyezteti a célkitűzések teljesítését, az Európai Bizottság módosíthatja a halászat okozta tengeri állománypusztulás arányának értékét.

3.8 A szolgáltató hajók által fogott lazacokat bele kellene számítani az érintett tagállam nemzeti lazacfogási kvótájába.

3.9 A tagállamoknak folyóspecifikus technikai intézkedéseket kellene hozniuk azon gyenge folyami lazacállományokra vonatkozóan, amelyek nem érték el az adott folyó kétéveslazac-termelési kapacitásának 50 %-át. Az intézkedéseket a rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül kellene meghozni. A tagállamok maguk dönthetnének a halászati technikai előírásokról (pl. bizonyos halászésszerek, illetve a halászat helyi/időbeli korlátozása).

3.10 Az Európai Bizottság háromévente értékeli a tagállamok által meghozott halászati technikai intézkedéseket. Ha egy tagállam a megszabott határidőig nem állapított meg intézkedéseket, illetve nem tette őket közzé, vagy ha az intézkedések nem elégségesek a vadon élő lazacállományok tekintetében megállapított célok eléréséhez, az Európai Bizottság maga állapíthat meg folyóspecifikus technikai intézkedéseket.

3.11 A lazackihelyezéseket az ivadéktelepítésre és a közvetlen újratelepítésre korlátoznák. Ivadéktelepítés esetén a kihelyezés vadon élő lazacállománnyal rendelkező folyókba történik, közvetlen újratelepítés esetén pedig lazacállomány befogadására potenciálisan alkalmas folyókba, azzal a céllal, hogy ott önfenntartó vadon élő lazacállományok telepedjenek meg.

3.12 Az Európai Bizottság hétéves átmeneti időszakot javasol a kihelyezésekre. Ezt követően csak a fent említett két kihelyezéstípust lehet megvalósítani.

3.13 A javaslat új felügyeleti rendelkezéseket tartalmaz a már hatályban lévő felügyeleti jogszabályok kiegészítésére. Az új felügyeleti kötelezettségek a hajó hosszától függetlenül a kereskedelmi lazachalászatra, valamint a halásztúrákra használt szolgáltató hajókra vonatkoznak.

3.14 A fogásokat kirakodáskor vizsgálatnak kellene alávetni. Az ilyen kirakodási vizsgálatok a kirakodások teljes mennyiségének legalább 10 %-át érintik.

3.15 A javaslat szerint az Európai Bizottság szükség esetén határozatlan időre magához venné mind a tengeri, mind a folyami lazachalászatra vonatkozó jogszabályalkotás hatáskörét.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság helyesli és támogatja a tervben szereplő célkitűzéseket. Különösen ambiciózus az a cél, hogy legfeljebb tíz év alatt el kell érni a potenciális ivadéktermelési kapacitás legalább 75 %-ának megfelelő szintet. A Nemzetközi Tengerkutatási Tanács vizsgálatai szerint a Balti-tengerbe ömlő, lazacállományokkal rendelkező nagy északi folyók esetében a célkitűzés megvalósulása már folyamatban van, a déli gyenge lazacállományok szempontjából azonban a határidők a fogási korlátozások szintjétől függetlenül nem reálisak.

4.2 A rendelet a kereskedelmi halászatra és a szolgáltató hajókra vonatkozna. A teljes lazacfogás szempontjából az utóbbiak jelentősége elenyésző. A rendelet hatálya alá nem tartozó, tengerparton és folyami területeken folytatott szabadidős horgászat keretében kifogott lazacok össz mennyisége azonban a kereskedelmi halászat keretében hasonló méretű területen fogott lazacokéval azonos nagyságrendű. A kizárólag a kereskedelmi halászatra vonatkozó TAC folyami területekre való alkalmazását az EGSZB nem tartja ésszerűnek, mivel a folyókon szinte kizárólag szabadidős horgászat folyik. Az EGSZB úgy véli, hogy a fogási korlátozásoknak a lazacok teljes életciklusára és valamennyi halászati formára kellene vonatkozniuk. Egy adott ország belvizsein folytatott kereskedelmi halászat és szabadidős horgászat szabályozásának elsősorban az adott tagállam hatáskörében kell maradnia.

4.3 Az egyes halállományokra vonatkozó, már elfogadott uniós gazdálkodási vagy helyreállítási tervekben szereplő, közösen megállapított halászat okozta állománypusztulási ráták az állományok fenntartható kiaknázása szempontjából a legmegfelelőbb arányokat határozzák meg. A Balti-tengeren számos különféle lazacállományt halásznak, melyek biológiai állapota is eltérő. A rendeletből és annak indoklásából nem derül ki, hogy a halászat okozta állománypusztulás tekintetében miért egy és ugyanazon értéket állapították meg valamennyi balti-tengeri lazacállományra, és hogy az Európai Bizottság mi alapján döntött éppen e mellett az érték mellett.

4.4 A Balti-tenger északi lazacállományai már most is igen közel vannak a célul kitűzött legnagyobb fenntartható hozam szintjéhez. Ha a Balti-tenger fő medencéjére és a Botteni-öbölre vonatkozó lazackvótát olyan szintre csökkentenénk, hogy a déli lazacállományok halászat okozta pusztulása is a legnagyobb fenntartható hozam szintjére kerüljön, azzal szükségtelenül korlátoznánk az északi lazacállományok halászatát is. A tengeri halászat szabályozásának ezért a továbbiakban a több lazacállományra vonatkozó TAC helyett a fogási időszakokra és halász-felszerelésekre vonatkozó technikai előírásokon kellene alapulnia, amelyek kifejezetten a gyenge lazacállományok védelmét célozhatnák. Ha a lazachalászat szabályozása továbbra is az éves szinten megállapított TAC-on alapul, akkor a tengeri lazachalászatra vonatkozó kvóták tekintetében is követni kell a más halállományokra vonatkozó gazdálkodási tervekben a halászat okozta állománypusztulásra előírt, egy adott célértékig történő fokozatos csökkentést. A szabályok nyomós ok nélküli, hirtelen és jelentős módosítása különösen káros a halászati tevékenység végzése szempontjából.

4.5 A Balti-tenger fő medencéjében a lazachalászat alapvetően különféle lazacállományokra irányuló vegyes halászatnak számít. Minél közelebb halásznak a lazacállománnyal rendelkező folyókhoz, annál célzottabban halászható az adott folyó lazacállománya. A rossz állapotban lévő déli lazacállományok helyreállítása szempontjából a jövőben fontos szerepe lesz a Balti-tenger fő medencéjében folytatott sodortatott horogsorral végzett halászatra vonatkozó rendelkezéseknek és felügyeletnek. Megfigyelték, hogy az őszi időszakban sodortatott horogsorral végzett halászattal több méreten aluli lazacot fognak, mint más halászati módszerrel, így ennek a halászati formának az időbeli korlátozásával a visszadobandó lazacok száma is csökkenthető. Megjegyzendő azonban, hogy a Balti-tenger fő medencéjében a halászat erőteljes korlátozása ellenére a déli lazacállományok nem álltak helyre. Ez azt jelenti, hogy a gyenge lazacállományok helyreállításához a tengeri halászat korlátozása mellett egyrészt a folyótorkolatokban és a folyókon folytatott halászat szigorú korlátozása, másrészt pedig – a természetes szaporodás biztosítása érdekében – a lazacok ívóhelyeinek helyreállítása is szükséges.

4.6 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság aggodalmát fejezi ki a tévesen bejelentett lazacfogások becsült mennyiségével kapcsolatban, kéri a kérdés alaposabb vizsgálatát, továbbá fontosnak tartja a lazachalászat szakszerű és hatékony felügyeletét. Az Európai Bizottság javaslata tartósan növelné a közszektor felügyelettel kapcsolatos kötelezettségeit, és költség-növekedéssel járna. A többletköltségek elsősorban az informatikai rendszerek módosításából és fenntartásából adódnának, valamint abból, hogy a szabályok betartásának felügyeletéhez és vizsgálatához bővíteni kell az emberi és egyéb erőforrásokat. Az EGSZB kéri a felügyeleti célokra szánt erőforrások minél nagyobb mértékű bővítését és azt, hogy a már rendelkezésre

álló erőforrásokat összpontosítsák a lazachalászat felügyeletére, mindaddig, amíg a lazacállományokra vonatkozó többéves tervet el nem fogadják és a jelentéstétellel kapcsolatos problémák megoldottnak nem tekinthetők. A lazachalászat felügyeletére vonatkozó jogszabályokat illetően az EGSZB elsősorban a már meglévő és az utóbbi években jelentősen megszigorított felügyeleti szabályok minden tagállamban való hatékony végrehajtását tartja fontosnak. Az Európai Bizottságnak a tagállami jelentések alapján nyomon kell követnie a nemzeti felügyeleti programok végrehajtását.

4.7 A lazacok kihelyezése ivadéktelepítés és közvetlen újratelepítés révén, valamint a vízerőművek építése által okozott fogási veszteségek esetén bírósági határozatban elrendelt, jóvátételként végzett telepítés keretében történik. A javaslat a rendelet hatálybalépését követő hét év elteltével beszüntetné az ivadéktelepítésten és a közvetlen újratelepítésten kívüli egyéb kihelyezéseket a lazacállomány befogadására potenciálisan alkalmas folyókba. A hétéves határidő túlságosan rövid ahhoz, hogy a jóvátételként végzett kihelyezéseket egyéb rendelkezésekkel helyettesítsék, mivel amellet, hogy az átállási folyamatot mindhárom bírósági szintnek tárgyalnia kellene, valószínűleg a kihelyezéseket helyettesítő rendelkezések megtervezése és végrehajtása is időigényes.

4.8 A jóvátételként végzett lazactelepítés betiltását azzal indokolják, hogy az veszélyezteti a lazacállományok genetikai sokféleségét, ez azonban tudományosan nem bizonyított. A jóvátételként végzett telepítésből származó fogásoknak vitathatatlan jelentősége van a kihelyezési területeken található torkolatvidékekre és az ott folytatott tengerparti halászatra, és a partokon működő akvakultúra-vállalkozások szempontjából évente több tucat főt érintő foglalkoztatási hatása van. Az eljárás káros hatásaira vonatkozó meggyőző tudományos bizonyítékok hiányában tehát nem kellene betiltani a jóvátételként végzett lazactelepítést. Az EGSZB ezen felül úgy véli, hogy a kihelyezendő fiatal lazacok minőségét ellenőrizni kell, és minden kihelyezett hal zsírúsóját le kell vágni, hogy a kifogott lazacok között meg lehessen különböztetni a természetes szaporulatból és a telepítésből származókat. A kihelyezés jelentette genetikai kockázat úgy minimalizálható, hogy amikor csak lehetséges, az ivadékokat a haltenyésztő telepeken a védett környezetet igénylő lazacállományok helyett minden évben vadon élő, a természetes kiválasztódásban megméretett nőtény lazacokból nyерik.

4.9 A lazactelepítések jelentőségét kiválóan illusztrálja a Finn-öböl példája. Ha például a Kymijoki folyó beépített torkolatvidékén betiltanák a lazactelepítéseket, az a gyakorlatban azt jelentené, hogy a Finn-öbölben megszűnne a lazachalászat, csakúgy mint a Kymijoki erőmű alatti szakaszon folyó jelentős szabadidős horgászat, amely igen fontos a horgászturizmus szempontjából. A balti-tengeri térség számos folyóján hasonló a helyzet.

4.10 A javaslatnak – többek közt a kvóta csökkentéséből adódóan – jelentős gazdasági hatásai vannak a kereskedelmi halászatra, valamint az ettől függő ágazatokra: a halfeldolgozásra, a kereskedelemre és a halászfelszerelés-gyártásra. A lazac hosszú vándorlása, a különféle halászati módszerek és a vándorlás egyes szakaszaiban jelentkező különféle szabályozási igények azt eredményezik, hogy a gazdasági hatások mind a tagállamok között, mind azokon belül eltérő mértékben jelentkeznek. A rövid halászidény miatt a legtöbb lazachalász más

halfajokra is halászik. A legtöbbjük számára azonban gazdasági szempontból mégis a lazac a legfontosabb halfaj, így még a kisebb szabályváltozások is számottevően megváltoztathatják a halászat jövedelmezőségét. Mivel egyes halászok kénytelenek lehetnek felhagyni a halászati tevékenységgel, a javaslatból eredően a lazachalászat mellett fogott egyéb halak kínálata is csökken, amit a fogyasztók, a feldolgozóipar és a kereskedelem is megérez, és ez növeli az EU halimport-függőségét. A folyami halászatra vonatkozó szabályok megszigorítása és a TAC folyami halászatra való alkalmazása a folyami horgászturizmusnak is gazdasági veszteségeket okozhat. Hosszabb távon azonban a javaslat a lazacállományok helyreállítása révén munkahelyeket teremthet a folyami horgászturizmusban.

4.11 A javaslat az akvakultúra-vállalkozásokra is gazdasági hatásokkal jár. A jóvátételként végzett telepítés során használt fiatal lazacokat termelő akvakultúra-vállalkozások több tucat embert foglalkoztatnak olyan területeken, ahol kevés egyéb

munkalehetőség adódik. A jóvátételként végzett telepítések betiltása következtében e vállalkozások megszűnésével csökkenne a foglalkoztatás ezeken a területeken, és a hosszú idő alatt felhalmozott szaktudás és szakmai tapasztalat is elveszne.

4.12 A rendeletjavaslat kedvezőtlen foglalkoztatási hatásait figyelembe kell venni mind az uniós strukturális támogatásokra vonatkozó szabályok alkalmazásakor, mind pedig a közös halászati politika megújításakor. Lehetséges támogatási formák például a halászati tevékenységgel való felhagyásért adott kártérítés, valamint a halászati tevékenységek reorientációjával kapcsolatos beruházások és képzés. Az EGSZB azonban úgy véli, hogy a kártérítés csak másodlagos eszköz lehet. A legfontosabb az, hogy a lazachalászat és a hozzá kapcsolódó ágazatok foglalkoztatási szempontjait már a gyakorlati intézkedések megtervezésekor figyelembe vegyék úgy, hogy azok a lehető legkevesebb kedvezőtlen foglalkoztatási hatással járjanak.

Kelt Brüsszelben, 2012. január 18-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Staffan NILSSON